

Wymieniono zadania, jakie realizuje Instytut Łączności po uzyskaniu statusu państwowego instytutu badawczego. Podkreślono znaczenie programu wieloletniego przygotowanego przez Instytut Łączności.

państwowy instytut badawczy, program wieloletni Instytutu Łączności

W wyniku intensywne i trwających kilka lat starań, Rada Ministrów rozporządzeniem z dnia 31 maja 2005 r. [2] nadała Instytutowi Łączności status państwowego instytutu badawczego, równocześnie precyzując nowy zakres jego obowiązków i wskazując źródła finansowania.

Określenie „państwowy instytut badawczy” (piB) pojawiło się w czasie rozpoczętych przed kilku laty prac nad koncepcją restrukturyzacji jednostek badawczo-rozwojowych (jbr) i znalazło się w ustawie o jednostkach badawczo-rozwojowych [4] wraz z opisem możliwych ścieżek restrukturyzacji tych jednostek.

Przewidziano wówczas, że jednostka badawczo-rozwojowa może być łączona, dzielona, reorganizowana, likwidowana lub przekształcona w przedsiębiorstwo państwowe albo włączona do takiego przedsiębiorstwa. Silne jednostki, a także powstałe z połączenia jednostek działających w tym samym obszarze badawczym, mogą ubiegać się o status państwowego instytutu badawczego. Jednostka, która nie ma takiego statusu, może być ponadto przekształcona w instytut Polskiej Akademii Nauk lub włączona do takiego instytutu, lub też włączona do państwowej szkoły wyższej. Może ona również podlegać komercjalizacji lub prywatyzacji, w wyniku czego powstaje spółka.

Do zadań państwowego instytutu badawczego należy, oprócz zadań przewidzianych dla każdej jednostki badawczo-rozwojowej, wykonywanie zadań szczególnie ważnych dla planowania i realizacji polityki państwa, niezbędnych do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, obronności i bezpieczeństwa kraju, działania wymiaru sprawiedliwości, ochrony dziedzictwa narodowego, rozwijania edukacji i kultury oraz czuwania nad odpowiednią jakością życia obywateli.

Warunkiem koniecznym uzyskania statusu państwowego instytutu badawczego jest ustanowienie dla jednostki zabiegającej o taki status (na podstawie przepisów ustawy o finansach publicznych) programu wieloletniego, zawierającego plan działań w obszarze badań oraz wskazującego źródła finansowania tych działań. Instytut Łączności przygotował program wieloletni pn. *Rozwój telekomunikacji i poczty w dobie społeczeństwa informacyjnego na lata 2005–2008* [1], który został następnie ustanowiony uchwałą Rady Ministrów w sierpniu 2004 r. [3]. Celem programu jest uruchomienie i realizacja nowego, adaptacyjnego systemu służb państwowych, zgodnego z wymaganiami i zaleceniami Unii Europejskiej oraz nawiązującego do nowoczesnych trendów światowych. Przewidziano w nim finansowanie zadań o charakterze służb państwowych ze środków budżetowych, a niezbędnych do realizacji programu prac wyprzedzających – z innych źródeł.

Realizowanie nowego systemu służb państwowych opiera się na wiedzy, umiejętnościach oraz potencjale krajowych ośrodków naukowo-badawczych i badawczo-rozwojowych, współpracujących w skoordynowany sposób w zakresie aspektów: prawnych, ekonomicznych, społecznych, technicznych i normalizacyjnych rozwoju infrastruktury telekomunikacji (w tym ochrony środowiska), teleinformatyki i poczty w krajach OECD, w krajach Unii Europejskiej, w tym w Polsce. Koordynatorem programu jest Instytut Łączności, a wśród beneficjentów znajdują się: Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Nauki i Informatyzacji, Urząd Regulacji Telekomunikacji i Poczty, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji oraz inne instytucje administracji państwowej.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów [2], nadającym Instytutowi Łączności status państwowego instytutu badawczego, Instytutowi powierzono następujące zadania:

- 1) realizowanie zadań o charakterze służb państwowych, zawartych w programie wieloletnim *Rozwój telekomunikacji i poczty w dobie społeczeństwa informacyjnego na lata 2005–2008* [1];
- 2) prowadzenie badań naukowych i prac badawczo-rozwojowych w dziedzinie telekomunikacji, technik informacyjnych i poczty, rozwój metod zarządzania wiedzą, przystosowywanie wyników do zastosowania w praktyce oraz ich upowszechnianie, przy współpracy z ośrodkami krajowymi i zagranicznymi;
- 3) prowadzenie działalności w zakresie postępu naukowo-technicznego w dziedzinie telekomunikacji, technik informacyjnych i poczty, w tym również prac w obszarze metrologii, normalizacji, wynalazczości, ochrony własności intelektualnej i przemysłowej, działalności szkoleniowej i edukacyjnej oraz informacji naukowo-technicznej;
- 4) opracowywanie analiz, ocen i ekspertyz dotyczących rozwoju telekomunikacji, technik informacyjnych i poczty, jako dziedziny nauki i techniki, a także propozycji w zakresie wykorzystywania w kraju osiągnięć nauki i techniki światowej, dostarczanie wiedzy i informacji na potrzeby organów administracji państwowej i publicznej;
- 5) prowadzenie działalności jednostki notyfikowanej w obszarze urządzeń radiokomunikacyjnych i telekomunikacyjnych urządzeń końcowych oraz wzajemnego uznawania ich zgodności;
- 6) wykonywanie badań w zakresie zasadniczych wymagań określonych w ustawie *Prawo telekomunikacyjne* [5] w celu umożliwienia producentom i dostawcom oznakowania wyrobów znakiem CE;
- 7) prowadzenie badań i ocen urządzeń dołączanych do sieci telekomunikacyjnej oraz radiowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) prowadzenie badań naukowych i wykonywanie ekspertyz w dziedzinie kompatybilności elektromagnetycznej, gospodarki widmem elektromagnetycznym oraz rozwoju metod zarządzania widmem elektromagnetycznym;
- 9) wykonywanie wzorcowań i kalibracji przyrządów pomiarowych w celu zapewnienia jednolitości miar dla przedsiębiorstw oraz instytucji państwowych w ramach systemów spójności pomiarowej;
- 10) wykonywanie innych zadań zleczanych przez organ nadzorujący.

Wykaz ten stanowi rozszerzenie uprzednio już realizowanych przez Instytut Łączności zadań, rozwinęto zadania odpowiadające bezpośrednio funkcjom przypisanym państwowemu instytutowi badawczemu.

Instytut Łączności uzyskał status państwowego instytutu badawczego jako szósta instytucja. Uprzednio status ten otrzymały następujące instytuty:

- Centralny Instytut Ochrony Pracy w Warszawie,
- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w Warszawie,
- Instytut Technologii Eksploatacji w Radomiu,
- Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach,
- Państwowy Instytut Weterynaryjny w Puławach.

Uzyskanie przez Instytut Łączności statusu państwowego instytutu badawczego, łącznie z ustanowieniem programu wieloletniego, wzmacnia jego pozycję i umożliwia rozwijanie dotychczasowej działalności, przejawiającej się, np. intensywnym udziałem w programach badawczych Unii Europejskiej, skutecznym pozyskiwaniem funduszy strukturalnych, a także prowadzenie działalności komercyjnej i eksperckiej (wówczas Instytut występuje jako niezależna organizacja).

Bibliografia

- [1] Program wieloletni *Rozwój telekomunikacji i poczty w dobie społeczeństwa informacyjnego na lata 2005–2008*. Warszawa, Instytut Łączności, 2003
- [2] *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 maja 2005 r. w sprawie nadania Instytutowi Łączności statusu państwowego instytutu badawczego*. Dz.U., 2005, nr 103, poz. 862
- [3] *Uchwała Rady Ministrów nr 205/2004 z dnia 31 sierpnia 2004 r. zatwierdzająca program wieloletni „Rozwój telekomunikacji i poczty w dobie społeczeństwa informacyjnego na lata 2005–2008”*, www.kprm.gov.pl
- [4] *Ustawa z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych*. Dz.U., 1985, nr 36, poz. 170 (z późn. zm. Dz.U., 2001, nr 33, poz. 388)
- [5] *Ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. „Prawo telekomunikacyjne”*. Dz.U., 2004, nr 171, poz. 1800

Andrzej Hildebrandt

Doc. dr inż. Andrzej Hildebrandt (1935) – absolwent Wydziału Łączności Politechniki Warszawskiej (1959); nauczyciel akademicki i pracownik naukowy Politechniki Warszawskiej oraz Prywatnej Wyższej Szkoły Biznesu i Administracji w Warszawie, pracownik naukowy instytutów Polskiej Akademii Nauk, długoletni pracownik naukowy Instytutu Łączności w Warszawie (od 1972), sekretarz naukowy tego Instytutu; redaktor naczelny kwartalnika „Telekomunikacja i Techniki Informacyjne”; organizator licznych seminariów i konferencji naukowych; autor wielu publikacji; zainteresowania naukowe: elektrotechnika teoretyczna, pamięci magnetyczne komputerów, inżynieria oprogramowania, języki programowania dla telekomunikacji, utrzymanie systemów komutacyjnych, problemy społeczeństwa informacyjnego.
e-mail: A.Hildebrandt@itl.waw.pl